

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

471. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 4. A 5. MÁJA 2011

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Vplyv finančnej a hospodárskej krízy na rozloženie pracovnej sily medzi jednotlivými výrobnými sektormi s osobitným dôrazom na MSP“

(prieskumné stanovisko)

(2011/C 218/01)

Spravodajca: **pán PEZZINI**Pomocný spravodajca: **pán HAVLÍČEK**

Stály zástupca Maďarskej republiky v Európskej únii pán Péter GYÖRKÖS požiadal 15. novembra 2010 v mene nastávajúceho maďarského predsedníctva Európsky hospodársky a sociálny výbor o prieskumné stanovisko na tému

„Vplyv finančnej a hospodárskej krízy na rozloženie pracovnej sily medzi jednotlivými výrobnými sektormi s osobitným dôrazom na MSP“.

Poradná komisia pre priemyselné zmeny poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 4. apríla 2011.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 471. plenárnom zasadnutí 4. a 5. mája 2011 (schôdza zo 4. mája 2011) prijal 153 hlasmi za, pričom 5 členovia hlasovali proti a 11 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor vyjadruje potešenie, že sa maďarské predsedníctvo venuje účinkom finančnej a hospodárskej krízy na rozloženie pracovnej sily medzi jednotlivými výrobnými sektormi s dôrazom na MSP; táto téma je pre organizovanú občiansku spoločnosť skutočne rozhodujúca.

1.2 EHSV ďalej pripomína, že už niekoľkokrát mal možnosť vyjadriť sa k problematike MSP, ktoré spolu s verejným sektorom a sociálnym hospodárstvom tvoria spojivo hospodárstva a zamestnanosti v Európe.

1.3 MSP boli dôsledkami svetovej finančnej a hospodárskej krízy vážne zasiahnuté, hoci často reagovali prejavom zvýšenej flexibility a prínosom novátorských riešení.

1.4 EHSV sa nazdáva, že EÚ môže okrem principiálnych vyhlásení pre podporu MSP urobiť viac. V súčasnosti je absolútne nevyhnutné, aby EÚ vyvíjala súvislú a koordinovanú činnosť so zameraním na škálu priorít, aby sa zamerala na podporu skvalitnenia podmienok chodu vnútorného trhu a zároveň sa sústredila na internacionalizáciu MSP.

1.4.1 Spomedzi prioritných činností EHSV upozorňuje na rozvoj potenciálu nových podnikateľských subjektov, predovšetkým žien, zamestnanosť mládeže a podporu hlavného cieľa „Mládež v pohybe“.

1.4.2 Odporúča, aby sa pravidelne organizovala **výročná konferencia MSP**, na ktorej by sa bilancovala situácia MSP v Európe, najmä z hľadiska zamestnanosti. Na tejto ukázkovej konferencii by sa mali zísť národné a európske profesijné organizácie a všetky európske inštitúcie.

1.5 EHSV osobitne požaduje stanoviť plán realizácie, ktorý by okamžite zaručil podmienky nevyhnutné pre rozvoj nových inovatívnych podnikov a podporu existujúcich MSP, prispel k tvorbe nových pracovných miest nevyhnutných pre prekonanie krízy a oživil trvalo udržateľný rast. Plánované činnosti musia byť naprogramované na európskej, národnej i regionálnej úrovni a musia zahŕňať tak obchodné a neobchodné spoločnosti ako aj podniky sociálneho hospodárstva. Okrem tohto plánu realizácie by sa malo počítať aj s odbornou prípravou nezamestnaných pracovníkov a mladých ľudí, aby získali prístup k novým pracovným miestam.

1.5.1 Po dohode s členskými štátmi by EÚ mohla v regiónoch patriacich do cieľa „Konvergencia“ podporovať využívanie štrukturálnych fondov na podporu MSP.

1.6 Podľa názoru EHSV je potrebné zrýchliť internacionalizáciu MSP tým, že sa zlepši ich prístup k novým trhom, a teda aj ich schopnosť tvorby pracovných miest.

1.6.1 Prístupu k novým trhom musia predchádzať spoľahlivé obchodné dohody zahŕňajúce jednoduché procedurálne protokoly, ktoré môžu MSP ihneď použiť.

1.7 EHSV berie do úvahy, že je nevyhnuté šíriť podnikateľskú kultúru a iniciatívnosť v prostredí, ktoré by viac podporovalo podnikateľov, bolo si vedomé trhových rizík a zveľaďovalo ľudský kapitál.

1.8 Vzdelávanie, prenos vedomostí a odbornosti, nové pracovné postupy a rozvoj ochoty zmeniť aktuálny stav je potrebné podporovať najmä v tomto období krízy, čím sa zaručí zachovanie pracovných miest a konsolidácia roly pracovníkov ako nástroja posilnenia podnikov.

1.9 EHSV zdôrazňuje dôležitosť verejného obstarávania dodržiavajúceho sociálne a environmentálne normy ako nástroja na podporu prežitia podnikov a udržania miestnej zamestnanosti. „Najprv myslieť na malých“ by malo byť počas krízy povinnosťou, inak je v hre veľká časť pracovných miest: správne, zodpovedné a rozvážne používanie verejného dopytu by malo stimulovať otvorenú konkurenciu a inováciu.

1.10 Podľa EHSV je potrebné posilniť rozvoj zoskupení podnikov a sektorových skupín MSP. Spoločné využívanie zmlúv a vedomostí medzi veľkými a malými podnikmi by mohlo pomocou sieťových systémov, a to aj sektorových, vstiepiť inovačný dynamizmus.

1.11 Pre maximálne využitie špičkových sektorových inovácií EHSV odporúča, aby bol ich rozvoj predmetom lepšej koordinácie, pokiaľ ide o technologický aspekt, pracovné miesta, investície a zveľaďovanie ľudských zdrojov.

1.12 Je potrebné uznať nutnosť vylepšenia nových finančných mechanizmov a EHSV sa nazdáva, že finančné nároky a ostatné faktory krízy sa pre MSP zostrili aj pre neschopnosť programovať nové zásahy, napríklad aj posilniť také nástroje ako sú Jeremie, Jasper a Jessica.

1.13 Komisia by mala podľa EHSV v záujme obmedzenia kumulatívnych účinkov legislatívy a zníženia nárokov a nákladov zrýchliť kontrolu kvality existujúcej legislatívy a íť tak členským štátom príkladom.

1.14 EHSV sa domnieva, že nové legislatívne návrhy by mali podliehať preventívnej analýze, aby sa preskúmali ich vplyv na konkurencieschopnosť, a to pomocou operačných záznamov vplyvu na úrovni jednotlivých štátov a EÚ.

1.15 EHSV vyzýva Komisiu, aby rozšírila opatrenia na presadzovanie technológií s nízkymi emisiami CO₂ a ekologického hospodárstva, ktoré sú zdrojom vytvárania nových pracovných miest vyššej kvality.

1.16 Podľa názoru EHSV by bolo užitočné podporovať a presadzovať predovšetkým rozšírenie medzinárodných sietí, a to aj sektorových, pre protagonistov tvorivosti a inovácie. V tejto súvislosti odporúča, aby sieť **Enterprise Europe Network** spĺňala nielen všeobecné informačno-poradenské funkcie, ale aj sektorové, a aby jej boli priznané aj administratívne funkcie jednotného kontaktného miesta.

1.17 EHSV požaduje zrýchlenie schválenia európskeho štatútu MSP a implementácie iniciatívy Small Business Act na úrovni členských štátov, k čomu už výbor zaujal stanovisko.

2. Úvod

2.1 Spolu s hospodárskou krízou z roku 2008 sa kladná vývojová tendencia, ktorú medzi rokmi 2002 a 2008 zaznamenali MSP, zastavila a podľa odhadov došlo za obdobie rokov 2009 – 2010 k strate 3,25 milióna pracovných miest (¹).

2.2 Miera nezamestnanosti v EÚ sa v roku 2010 vyšplhala na 9,6 %, a to osobitne výrazne v sektoroch verejnej správy, dopravy a telekomunikácií. Boli sme svedkami širokej expanzie v sektore maloobchodného predaja a továrenského priemyslu, pričom pracovný trh mladých vo veku od 15 do 24 rokov ostáva na mŕtvom bode s mierou nezamestnanosti okolo 21 %, čo je najvyššia hodnota od začiatku krízy.

2.2.1 Navyše hospodárska kríza, rovnako ako činitele, akými sú globalizácia, technologický pokrok, starnutie populácie a postupný prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂ a prachových častíc, značne prispela k rapídny zmenám v kvalifikáciách a spôsobilostiach požadovaných na pracovnom trhu a k značnému rozmachu nových profesií.

(¹) Správa z roku 2010 – „European SMEs under pressure“ (Európske MSP pod tlakom).

2.3 Zdá sa, že na sektorovej úrovni došlo k zrýchleniu aktuálnej vývojovej tendencie presunu pracovných miest z primárnej a základnej priemyselnej výroby do sektora služieb. Odhady uvádzajú zásadný pokles pracovných miest v primárnom priemysle a poľnohospodárstve, pričom sa za obdobie rokov 2010 – 2020 očakávajú straty v továrenskom a výrobnom priemysle, no v službách, predovšetkým v službách určených pre priemysel a v trhových službách sa predpokladá rast rovnako, ako sa počíta s nárastom v distribúcii a doprave či v sektore hotelierstva, stravovania, cestovného ruchu, zdravotníctva, vzdelávania a bezpečnosti.

2.4 Pokiaľ ide o pracovné profily, vývinový rast, ktorý by sa mal do roku 2020 skonsolidovať a zvýšiť, by uprednostňoval stredné až vyššie odbornosti (40 %), a to najmä u riadiacich pracovníkov a slobodných a technických povolání, ktoré predstavujú pracovné miesta so silnou koncentráciou vedomostí a zručností.

2.4.1 Najvýraznejší pokles sa predpokladá u pracovníkov disponujúcich nízkou formálnou kvalifikáciou. Zdá sa, že pracovné miesta v sektoroch, ktoré produkujú investičný majetok sú počas celkových hospodárskych kríz zraniteľnejšie, pretože ich kompetencie sú osobitne dôležité a navyše sú s týmito sektormi spojené špecifické kompetencie.

2.5 Výbor niekoľkokrát pripomenul ⁽²⁾, že „široká verejnosť uznáva význam malých a stredných podnikov pre hospodárstvo Európskej únie“ a opätovne potvrdil ⁽³⁾, že „keďže výroba, inovácie a miera zamestnanosti stále viac závisí od MSP, mala by podpora podnikateľskej iniciatívy mladých ľudí zaujímať významné miesto“.

2.6 V EÚ je viac ako 20 miliónov samostatných podnikov, z ktorých 99 % tvoria MSP s počtom zamestnancov nižším ako 250. Mikropodniky s počtom zamestnancov nižším ako 10 predstavujú väčšinový podiel (92 %) týchto spoločností. Obdobne, pokiaľ ide o pracovné miesta, podiel MSP dosahuje v EÚ viac ako 67 % ⁽⁴⁾. Mnohé malé a stredné podniky, ktoré prekonalí krízu, to dokázali len vďaka oddanosti svojich pracovníkov.

2.7 Okrem toho je potrebné zohľadniť mnohoraké prekážky ako:

- prostredie nevhodné pre rozvoj podnikateľskej kultúry,
- zložitý prístup k pôžičkám,

- ťažkosti pri internacionalizácii a prístupe na trhy,
- nedostatočný presun vedomostí alebo riadiacich schopností,
- nedostatočná ochrana duševného vlastníctva,

ktoré môžu brzdiť tak zrod novej kultúry podnikania ako aj rýchly rozvoj inovačných MSP, a tým brániť realizácii politiky plnej zamestnanosti.

2.8 V roku 2009 bol počet veľkých podnikov, v ktorých sa znížil počet zamestnancov, dvakrát vyšší ako v prípade malých podnikov, a trikrát vyšší ako v prípade mikropodnikov. Tieto údaje potvrdzujú schopnosť mikropodnikov a malých podnikov hrať úlohu stabilizátora ekonomických cyklov.

2.9 Aj napriek tomu ostáva vývin trhu práce v EÚ poznačený veľkými nepomermi medzi členskými štátmi s neakceptovateľnou mierou nezamestnanosti mladých. Ak je pravdou, že priemerná miera nezamestnanosti dosahovala v priebehu rokov 2010 – 2011 kritickú úroveň presahujúcu 10 %, rozdelenie pracovnej sily medzi sektormi, územiami a predovšetkým medzi vekovými skupinami prináša oveľa väčšie obavy.

2.9.1 Posledná správa „Zamestnanosť v Európe v roku 2010“ uvádza, že hlavnou obeťou krízy je mládež, pretože miera nezamestnanosti vo vekovej skupine 15 – 24 rokov dosahuje, a v niektorých členských štátoch presahuje, 30 %.

2.10 Analýza vývinu rozloženia pracovnej sily v Európe do jednotlivých sektorov ⁽⁵⁾ – vrátane jej prerozdelenia podľa veku, pohlavia a podnikovej typológie – naznačuje:

- celková miera zamestnanosti EÚ-27 ⁽⁶⁾ sa zvýšila z 62,2 % v roku 2000 na 64,6 % v roku 2009,
- miera zamestnanosti mládeže ⁽⁷⁾ sa počas toho istého obdobia znížila z 37,5 % na 35,2 %,
- miera zamestnanosti žien sa celkovo zmenila z 53,7 % na 58,6 %, a v prípade mládeže z 34,1 % na 33,1 %,
 - celková miera zamestnanosti EÚ-27 sa v priemyselnom sektore zmenila z 26,8 % v roku 2000 na 24,1 % v roku 2009,
 - miera zamestnanosti v oblasti služieb sa zmenila zo 65,9 % v roku 2000 na 70,4 % v roku 2009,

⁽²⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Rôzne politické opatrenia, okrem primeraného financovania, ktoré by mohli pomôcť malým a stredným podnikom pri raste a rozvoji“, Ú. v. EÚ C 27, 3.2.2009, s. 7; stanovisko EHSV na tému „Ako podporovať úsilie malých a stredných podnikov prispôbiť sa zmenám na svetových trhoch“, Ú. v. EÚ C 255, 22.9.2010, s. 24 a stanovisko EHSV na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Najskôr myslieť v malom – Iniciatíva Small Business Act pre Európu“, Ú. v. EÚ C 182, 4.8.2009, s. 30.

⁽³⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Lisabonská stratégia po roku 2010“, Ú. v. EÚ C 128, 18.5.2010, s. 3.

⁽⁴⁾ Zdroj: Eurostat.

⁽⁵⁾ Eurostat – Ukazovatele pracovného trhu – Európska únia 27 – 2010.

⁽⁶⁾ Klasifikácia Eurostat veková skupina 15 – 64.

⁽⁷⁾ Klasifikácia Eurostat veková skupina 15 – 24.

— miera zamestnanosti v oblasti poľnohospodárstva sa zmenila zo 7,3 % v roku 2000 na 5,6 % v roku 2009.

2.11 V EÚ-15 čísla naznačujú mierne zlepšenú situáciu či už z hľadiska celkovej miery zamestnanosti (63,4 % – 65,9 %) alebo z hľadiska miery zamestnanosti žien (54,1 % – 59,9 %).

2.12 Jedným z cieľov iniciatívy „Mládež v pohybe“ je obohatenie odbornej spôsobilosti mladých ľudí oboch pohlaví a poskytnutie nových kvalifikácií, hoci vzhľadom na veľkú vážnosť problému môže tento cieľ budiť dojem skromnosti a je potrebné skombinovať ho s inými iniciatívami, ktorých cieľom je vytvorenie nových činností a nových podnikov.

2.13 Výbor by mohol predovšetkým prostredníctvom poradnej komisie pre priemyselné zmeny (CCMI) vyjadriť svoje stanovisko k účinkom krízy na zamestnanosť v sektore priemyselnej výroby, automobilovom a textilnom priemysle, v priemysle obrábania kovov, leteckom priemysle, sektore kultúry a tvorby, lodnom priemysle a stavebníctve, v uhoľnom a oceliarskom priemysle, vo výrobe domácich spotrebičov a ďalších, ako je napríklad lesnícky a poľnohospodársky sektor a sektor služieb.

2.14 Vo všetkých týchto odvetviach možno popri veľkých podnikoch pozorovať veľký výskyt MSP, ako napr. v továrenskom sektore (z 2 376 000 európskych podnikov sú 2 357 000 MSP), stavebníckom sektore (2 914 000 MSP z 2 916 000), vo veľkoobchode a maloobchode, v servisoch automobilov a motocyklov a tovare domácej spotreby (celkovo 6 491 000 MSP z 6 497 000 podnikov), nezabúdajúc na sektor realitných služieb, reštauračných služieb, hotelierstvo a dopravu.

2.15 EHSV zdôrazňuje celkovú komplementárnosť medzi veľkými, strednými a malými podnikmi, čo sa prejavuje v kvalite subdodávok, účinnosti externalizácie a vytváraní rozširujúcich sa inovačných podnikov (*spin-off*).

2.16 Možnosť tvorby nových pracovných miest ako nástroja boja proti kríze a podpory trvalo udržateľného a konkurencieschopného hospodárskeho rozvoja vďaka malým a stredným podnikom vo verejnom a súkromnom sektore a sociálnom hospodárstve je mimoriadne dôležitá pre niektoré oblasti služieb⁽⁸⁾:

- rozšírené inovačné podniky (*spin-off*) venujúce sa výskumu a vývoju,
- sektor informatiky a pridružených činností,
- činnosti údržby a reštrukturalizácie nehnuteľností,
- pridružené činnosti súvisiace s finančným sprostredkovaním,
- sektor hotelierstva a stravovania,
- sektor cestovného ruchu a kultúry,
- sektor pôšt, telekomunikácií a dopravy,
- sektor dodávok elektriny, plynu a vody,

⁽⁸⁾ Pozri Hartmut Schrör: Zakladanie, prežitie a rušenie podnikov – vplyv na zamestnanosť (*Enterprise births, survivals and deaths - employment effects*) (EUROSTAT, Statistics in Focus, 44/2008).

— sektory, ktoré preberajú iniciatívu na vedúcich trhoch: on-line zdravotníctvo, trvalo udržateľné stavebníctvo, inteligentné tkanivá, produkty biologického pôvodu, recyklácia, obnoviteľné zdroje energie a ekologické hospodárstvo.

2.17 Pokiaľ ide o geografické rozčlenenie príspevku MSP k vytváraniu pridanej hodnoty a pracovných miest v EÚ za obdobie rokov 2002 – 2007, pozorujeme, že z pohľadu počtu pracovných miest nenastávajú príliš veľké rozdiely, zatiaľ čo z hľadiska pridanej hodnoty zaznamenáva ich prínos veľkú odchýlku medzi EÚ-12 a EÚ-15, pretože rozdielnosť v ich produktivite je v porovnaní s veľkými podnikmi vyššia v nových členských krajinách ako v starších členských krajinách.

2.18 Okrem vytvárania pracovných miest prispievajú MSP vo veľkej miere k dynamike ekonomiky svojimi inovačnými výkonmi, pretože sú dôležitým vektorom prenosu vedomostí a technológií do praxe prostredníctvom prenosu a komercializácie nápadov a objavov. Z tohto dôvodu je dôležité zdôrazniť, že na európskej úrovni neboli nové prístupy vyjadrené v zásadách „najskôr myslieť v malom“ alebo v *Small Business Act* naplno použité predovšetkým na regionálnej a národnej úrovni.

2.19 Podľa výboru je potrebné rozvinúť inovačné zoskupenia („clusters“) MSP s vysokým rozvojovým potenciálom, ktoré ako iniciátori inovačných vývojových zvrátov musia byť vďaka sieťovým systémom schopné rýchlo vstupovať na trh s vysokokvalitnými produktmi a s prínosom veľkých ziskov.

2.20 V rámci posilnenia rozvoja konkurencieschopnosti MSP zohráva rozhodujúcu úlohu podpora ich internacionalizácie na svetových trhoch a rozvoj ich potenciálu na vnútornom trhu zabezpečením spravodlivých podmienok konkurencieschopnosti a prevádzky.

2.21 Hoci prispievajú do národného HDP v priemere 50 %, ich priemerný príspevok k exportu mimo EÚ dosahuje len 30 %, hoci ich prínos veľmi často zostáva obmedzený len v rámci globálnych hodnotových reťazcov.

2.22 Navyše sa veľmi často naliehalo na jednoduchší prístup k pôžičkám: EÚ podporila počas krízy vlády, finančné inštitúcie a veľké podniky, pričom nebolo vyvinuté takmer žiadne úsilie na podporu MSP a vytváranie produktívnych a trvalých pracovných miest na lokálnej úrovni. Bolo by vhodné posilniť programy, ako sú Jeremie, Jessica alebo Jasper.

2.23 EHSV sa domnieva, že vlády EÚ sú povinné rozhodným spôsobom podporovať:

- národné a regionálne programy na podporu podnikateľského ducha,
- nástroje na udržanie činnosti malých a stredných podnikov,

- rozvoj nových činností súvisiacich s podporou inteligentných produktov a služieb,
- znižovanie byrokratických nárokov,
- odborná príprava nezamestnaných a mladých ľudí, aby získali prístup k novým pracovným miestam,
- kvalifikáciu a trvalé vzdelávanie pracovnej sily,
- sociálny dialóg,
- lepší prístup k programom EÚ s osobitným zameraním na financovanie MSP,
- boj proti daňovým únikom a ilegálnej práci,
- znižovanie a zjednodušovanie administratívnych nákladov posilnením miest jedného kontaktu a sektorových sietí.

2.24 EHSV odporúča predovšetkým zrýchliť prebiehajúcu revíziu s cieľom zjednodušiť prístup k programom EÚ na podporu výskumu a inovácií.

2.25 Je potrebné zmierňovať trhové rozdiely, či už ide o podporu vytvárania trvalých pracovných miest, rozvoja podnikateľského ducha, inováciu či zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu pomocou balíkov dynamických opatrení, ktoré by dokázali zohľadniť a sprevádzať podniky od ich vzniku, počas rozmachu až po výstup z trhu za primeraných jasných a transparentných podmienok.

3. Pripomienky

3.1 Výbor vypracoval toto stanovisko z vlastnej iniciatívy na žiadosť maďarského predsedníctva. Zaoberá sa v ňom otázkou vplyvu aktuálnej finančnej a hospodárskej krízy na pracovnú silu a jej rozloženie medzi jednotlivými výrobnými sektormi s osobitným dôrazom na malé a stredné podniky.

3.2 EHSV sa domnieva, že ak sa chce Európa dostať z krízy a hrať rolu protagonistu v procese globalizácie, je nevyhnuté zaviesť okamžitú spoločnú, súvislú a koordinovanú činnosť, ktorá bude zameraná na množstvo priorít a ktorá bude presahovať jednoduché vyhlásenia, a bude aj účinná, a to v prospech zlepšenia pracovných podmienok na vnútornom i svetovom trhu, ktorá bude v malých a stredných podnikoch podporovať inováciu, oživiť podnikateľského ducha, bude viesť vytýčiť nové cesty pre vzdelávanie zamestnancov a zvyšovanie ich odbornej spôsobilosti a prispôbiť pracovný trh novým výzvam.

3.3 Aby mohli MSP naplno konkretizovať svoj pozitívny prínos pre zamestnanosť, a to aj v novom kontexte globalizácie a napriek prebiehajúcej medzinárodnej kríze v rozvinutých priemyselných krajinách, musia mať možnosť rovnocenne konkurovať v prostredí aj pod podmienkou, že sa:

- vypracuje plán pre vytvorenie požadovaných podmienok s cieľom zabezpečiť, aby MSP mohli naplno prispievať k vytváraniu pracovných miest, rozvinú inovačné schopnosti malých a stredných podnikov a podporovať siete, výrobnú sféru, služby a technologické parky ⁽⁹⁾,
- zabezpečí prístup k zahraničným trhom, financovaniu a posilneniu platobných istôt a záruk pri medzinárodných výmenách,
- plánuje podporné hospodárske informačné štruktúry pre trhy ⁽¹⁰⁾, s plnou reciprocitou otvorenosti medzi Európou a zahraničným trhom,
- zaručí dodržiavanie sociálnych a environmentálnych noriem a priemyselného a duševného vlastníctva,
- zavedú opatrenia proti informačnej nesúmernosti v prístupe k pôžičkám poskytnutím adekvátnych úverových ponúk a pôžičiek a prístupom k rizikovému kapitálu,
- zavedú pobočky pre trvalé vzdelávanie tak s cieľom rozvoja podnikania a riadenia podnikov, ako aj získania kvalifikovanej pracovnej sily v rámci flexibilitaty dosiahnutej dohodou so sociálnymi partnermi,
- nadviaže sociálny dialóg na národnej a európskej úrovni, ktorý by uznal špecifickosť MSP poskytnutím záruky adekvátneho zastúpenia v Únii, no zároveň i dialóg, ktorý by sociálnym partnerom umožnil vhodne odpovedať na dôsledky krízy,
- bude bojovať proti tieňovej ekonomike a posilňovať politiku konkurencieschopnosti v rámci štátnej pomoci.

3.4 EHSV zastáva názor, že je nevyhnutné racionalizovať a zjednodušiť administratívne a legislatívne povinnosti týkajúce sa zakladania podnikov predovšetkým v členských štátoch s cieľom zaručiť, aby mohli existujúce firmy profitovať z otvorenia technológií a obchodov pre rozvoj, a aby boli nové MSP schopné vytvárať nové pracovné miesta pri plnom a konkrétnom uplatnení zásady „najskejšie mysliť v malom“ a *Small Business Act*.

3.4.1 Zároveň je nevyhnutné schváliť štatút európskych MSP a preskúmať európsku družstevnú spoločnosť s cieľom zvýšiť jej rozšírenie.

3.5 Je potrebné zjednodušiť internacionalizačný proces MSP zvyšovaním podielu podnikov na výskumnom partnerstve a zabezpečením prístupu k zahraničným trhom.

⁽⁹⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Európske priemyselné oblasti a nové siete založené na vedomostiach“, Ú. v. EÚ C 255, 14.10.2005, s. 1, stanovisko EHSV na tému „Úloha technologických parkov pri priemyselnej transformácii nových členských štátov“, Ú. v. EÚ C 65, 17.3.2006, s. 51, a stanovisko EHSV na tému „Priemyselné zmeny, územný rozvoj a zodpovednosť podnikov“, Ú. v. EÚ C 175, 28.7.2009, s. 63.

⁽¹⁰⁾ Pozri prístup a zjednodušené štruktúry databázy „Prístup k trhom“ (*market access database*) (MADB).

3.5.1 V napĺňaní tohto cieľa je potrebné pokračovať aj prostredníctvom stratégie, ktorá prispieva k zavedeniu medzinárodných sietí medzi protagonistami v sektoroch tvorivosti a inovácie, riadiacimi pracovníkmi, výskumníkmi, príslušníkmi slobodných povolání s cieľom podporiť súčinnosť a lepšiu internacionalizáciu slobodných povolání.

3.6 Okrem toho je potrebné šíriť podnikateľskú kultúru a posilniť iniciatívneho ducha a ženské podnikanie rozvojom odborných spôsobilostí potrebných v oblasti stratégie a riadenia a konsolidáciou vzdelávania.

3.6.1 Zároveň je vhodné zaviesť vhodný plán realizácie s polročnými štatistikami týkajúcimi sa ekonomických a sociálnych premenných európskych MSP.

3.7 Trvalé vzdelávanie riadiacich pracovníkov a personálu musí umožniť poskytnutie kvalifikovanej a modernej pracovnej sily v rámci, ktorý podporuje rovnosť pohlaví. EHSV požaduje, aby sa zaviedla prioritná činnosť na národnej a regionálnej úrovni a na úrovni EÚ na boj proti nezamestnanosti mládeže rozšírením možností učňovského vzdelávania, kvalitných stáží, sponzorovania vysokoškolsky vzdelaných ľudí predovšetkým vo

vedeckých disciplínach, a aby sa zároveň zorganizovala kampaň na zveľaďovanie priemyselných a továrenských činností a propagáciu predovšetkým ženskej podnikateľskej iniciatívy.

3.8 EHSV je presvedčený, že je potrebné stimulovať schopnosti asimilácie inovácie: musia sa posilniť kompetenčné a vzdelanostné siete a je potrebné rozvíjať priemyselné odvetvia novej generácie ako aj infraštruktúru pre transfer technológií a mobilitu ľudských zdrojov medzi priemyslom, výskumnými strediskami a univerzitami najmä v rámci Európskeho technologického inštitútu (IET), kde by mali byť zapojené aj MSP.

3.9 Podľa názoru výboru by bolo vhodné lepšie koordinovať rozvoj špičkových sektorových iniciatív, pokiaľ ide o technológie, investície a vzdelávanie ako aj zveľaďovanie ľudských zdrojov.

3.10 Európske pracovné trhy vystúpia z krízy hĺbkovo zmenené: zároveň je vhodné, aby boli vedúci podnikov pracovníci pripravení prispôsobiť sa meniacej sa skutočnosti prostredníctvom vhodnej kvalifikácie a podpory: „Kríza zvrátila všetok pokrok, ktorý sme v minulosti dosiahli, a preto teraz musíme bezodkladne reformovať trhy práce, zabezpečiť súlad ponúkajúcich zručností s dopytom po nich a zaistiť, aby pracovné podmienky umožňovali tvorbu pracovných miest ⁽¹⁾“.

V Bruseli 4. mája 2011

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ László Andor, člen Európskej komisie zodpovedný za zamestnanosť, IP/10/1541, 23. november 2010.